

वनवृत्तांकरीता पालक प्रधान मुख्य
वनसंरक्षक / अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक
नियुक्ती करण्याची कार्यपध्दती निरस्त
करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक- आयएफएस-२०२१/प्र.क्र.५५/फ-७ अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक- १३ जानेवारी, २०२३

- संदर्भ :-** १. महसूल व वन विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक आयएफएस-२०१२/१३५/प्र.क्र.३४/
फ-७, दिनांक १४ जुन २०१३,
२. महसूल व वन विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक आयएफएस-२०१२/१३५/प्र.क्र.३४/
फ-७, दिनांक १४ जुलै २०१५,
३. महसूल व वन विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक आयएफएस-२०१७/प्र.क्र.१०८/फ-७ अ,
दिनांक १८ फेब्रुवारी, २०१९,
४. महसूल व वन विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक आयएफएस-२०१७/प्र.क्र.१०८/फ-७ अ,
दिनांक २ ऑगस्ट, २०१९,
५. महसूल व वन विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक आयएफएस-२०२०/प्र.क्र.६७/फ-७ अ,
दिनांक २५ सप्टेंबर, २०२०,
६. महसूल व वन विभाग, शासन आदेश क्रमांक एएफओ-२०२१/प्र.क्र.०४/फ-७ ,
दिनांक २ मार्च, २०२१ व दिनांक २८/०४/२०२१,
७. महसूल व वन विभाग, शासन परिपत्रक, समक्रमांक, दिनांक २९/०६/२०२१
८. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख) महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचे पत्र क्र.कक्ष-९/
Assignment/८/प्र.क्र.१२४(८९-९०)/भाग-७/७२८/२२-२३, दिनांक १५.०७.२०२२

परिपत्रक :-

राज्यातील वन विभागांतर्गत सद्यःस्थितीत असलेल्या ११ प्रादेशिक वनवृत्तांच्या प्रशासनावर
संनियंत्रण ठेवणे व प्रशासनात गतीमानता आणणे याकरिता प्रत्येक प्रादेशिक वनवृत्तासाठी स्वतंत्र पालक
अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक नियुक्त करण्याबाबत व त्यांनी करावयाच्या प्रशासकीय कामकाजाबाबत
संदर्भाधिन दिनांक १४ जुलै, २०१५ च्या परिपत्रकान्वये मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहेत.
तसेच संदर्भाधिन दिनांक १८ फेब्रुवारी, २०१९, दिनांक ०२ ऑगस्ट, २०१९, दिनांक २५ सप्टेंबर, २०२० आणि
२९ जुन २०२१ च्या परिपत्रकान्वये प्रादेशिक वनवृत्त निहाय पालक अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक यांच्या
नियुक्तीबाबत फेरबदल करण्यात आले आहेत.

२. वनवृत्तनिहाय पालक अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक नियुक्तीबाबतचा शासनाचा मूळ हेतू हा या
विभागाच्या दिनांक १४/०७/२०१५ रोजीच्या शासन परिपत्रकातील **परिच्छेद क्रमांक २(ब)** मध्ये नमूद केलेले
कामकाज पार पाडून प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख) म.रा. नागपूर कार्यालयाशी ११ वनवृत्तांच्या
बाबतीत पालक अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक यांचेमार्फत वेळोवेळी अद्ययावत राहून प्रादेशिक वनवृत्तांच्या

प्रशासनावर सनियंत्रण ठेऊन प्रशासनात गतिमानता आणण्यासाठी आहे. यामागे असाही उद्देश आहे की वनवृत्तनिहाय पालक अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक त्या वनवृत्तातील कामकाजाशी निगडीत विविध विषय समजून त्यानुसार विनाविलंब संबंधीत मुख्य वनसंरक्षक यांना मार्गदर्शन करू शकतील व त्यांना या कार्यालयीन कामकाजामध्ये मदतच होईल. तथापि, अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक दर्जातील अधिकाऱ्यांना वन विभागाशी संबंधीत एखाद्या विशिष्ट विषयासाठी विषय प्रमुख म्हणून प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख) यांना सल्ला देणे अपेक्षित असून त्यांनी सर्व प्रादेशिक वनवृत्तांना एक समान मार्गदर्शन करणे अपेक्षित आहे. त्यानुसार अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक दर्जाचे अधिकारी त्याच्या दैनंदिन कामकाजामध्ये व्यस्त असल्याने महत्वाचे विषय जसे की विधीमंडळ कामकाज, मनरेगाची अंमलबजावणी, जिल्हा / वनवृत्त स्तरावरील कामकाजाबाबत लोकप्रतिनिधींच्या येणाऱ्या तक्रारी, धोरणात्मक बाबींची अंमलबजावणी जसे की, कालबद्ध पध्दतीने राखीव वनांच्या अधिसूचनेबाबत कार्यवाही होणे, वनसंवर्धन कायद्याच्या अंतर्गत दिलेल्या मंजूरीनंतर कार्यबाबीची पूर्तता होणे इत्यादी बाबत पालक अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक यांनी मार्गदर्शन केल्याचे शासनास आढळून येत नसून काही वृत्तांमध्ये उक्त पालक अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक यांनी अत्यंत कमी दौरे केल्याचे किंवा शासन परिपत्रकाप्रमाणे कार्यवाही न केल्याचे (विशेषतः वनसंरक्षण, वन हक्क कायद्याची अंमलबजावणी, महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना व वनिकरण इत्यादी) निदर्शनास आले आहे.

३. यास्तव वनवृत्तांकरीता पालक प्रधान मुख्य वनसंरक्षक / अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक यांची नियुक्ती करण्याची कार्यपध्दती या परिपत्रकाद्वारे दिनांक ०५/०१/२०२३ पासून निरस्त करण्यात येत आहे. पालक प्रधान मुख्य वनसंरक्षक / अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक नियुक्तीची ही कार्यपध्दती निरस्त करण्यात आल्याने संबंधीत वनवृत्तातील मुख्य वनसंरक्षक / वनसंरक्षक व इतर भारतीय वन सेवा अधिकारी यांचे गोपनीय अहवाल प्रतिवेदीत / पुनर्विलोकन करण्याबाबत स्वतंत्र आदेश निर्गमित करण्यात येत आहेत.

४. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०२३०११३१२१४४१८४१९ असा आहे. हे परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(डॉ. रविकिरण गोवेकर)

मुख्य वनसंरक्षक (मंत्रालय)

प्रत:-

१. मा.राज्यपालांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई,
२. मा. विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद/विधान सभा, महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय, मुंबई
३. सर्व सन्माननीय विधान परिषद/विधान सभा सदस्य, महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय, मुंबई,

४. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
५. मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
६. सर्व मा. मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
७. मा. मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
८. प्रधान सचिव (वने) यांचे स्वीय सहायक, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
९. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर,
१०. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, सामाजिक वनीकरण, पुणे,
११. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), नागपूर,
१२. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी महा-कॅम्पा, नागपूर,
१३. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ, नागपूर,
१४. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (कार्मिक), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर,
१५. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर,
१६. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (उत्पादन व व्यवस्थापन), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर,
१७. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र बांबु विकास मंडळ, नागपूर,
१८. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक व केंद्रस्थ अधिकारी, नागपूर,
१९. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (संरक्षण), नागपूर,
२०. मुख्य महाव्यवस्थापक (नियोजन), महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ मर्या, नागपूर,
२१. सर्व अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक,
२२. सर्व मुख्य वनसंरक्षक/वनसंरक्षक/उप वनसंरक्षक/विभागीय वन अधिकारी व सहायक वनसंरक्षक पदावर कार्यरत असलेले भारतीय वन सेवेतील अधिकारी,
२३. सर्व महाव्यवस्थापक/विभागीय व्यवस्थापक, वनविकास महामंडळ मर्या,
२४. सहसचिव/उपसचिव/विशेष कार्य अधिकारी (फ-१)/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, महसूल व वन विभाग (वने कक्षातील),
२५. निवडनस्ती, कार्यासन फ-७ अ.